

Roman

2

ilustrovan družinski tednik · izhaja v četrtek

III. leto

V Ljubljani, 25. junija 1931

Štev. 26

Mala smrt

(Poglavje iz povesti, ki še ni napisana)

Napisal Boris Rihteršič

Tisto jutro je Margit prišla zelo zgodaj iz službe. Okrog zadnjega je bilo in ljudje za zabavišča niso imeli denarja. Ob treh zjutraj ni bilo nobenega gosta v kavarni, zato je gospodar poslal ciganske godce domov in zaprl. Margit je v naglici popila kavo in šla za njimi.

Kar čudno se ji je vse zdelo. Drugače je bil že velik dan, ko je hitela po Ilici, in zaspanih ljudi vse polno, danes pa toliko da je srečala nekaj pometačev, ki so šli na delo, in tu pa tam zapoznelega pijanca.

Utrujena je bila. Druge dni je spala, včeraj pa je bil njen Ljerko bolan, stokal je, da ga boli glava, in zato se ni upala zaspiti. In potem je prišlo zvečer kmalu po deveti nekaj gostov, ki so neprestano zahtevali, da je morala peti in plesati.

Kako zapuščeno so odmevali koraki po pločniku! In kako se je vlekla pot. Ilice ni hotelo biti konec, in kam mora potem še vse iti! Po tistih zavitih ulicah se vleče pot kakor kača.

Sama nase se je jezila. Kolikrat je že rekla, da se mora preseliti bliže, ko pa je prišel čas, se je premislila. Zaradi Ljerka. V hiši je stanovala stara Mandička, Istranka, ki je imela otroka tako rada. Širota stara je v vojni izgubila tri sinove in mož ji je pred dvema letoma umrl. Po-

Mala smrt

Nadaljevanje z naslovne strani

Kako nevarno je soditi po indicijah (t. j. sklepati iz dognanih dejstev na krivdo prizadelega osumljenca brez pravega tehtnega dokaza), dokazuje tale dogodek, ki se je zadnjič pripetil na Dunaju:

V neki družbi so krožili iz roke v roko razni redki novci, ki so jih zbiranci razkazovali drug drugemu. Posebno ponosen je bil neki Maier; imel je izredno dragocen novce, edinega svoje vrste na svetu. Ko so se potem gospodje razhajali, je baš ta novce izginil. Nastala je splošna zadrega in eden izmed gospodov je predlagal, naj se dajo vsi preiskati. Vsi so na to pristali, le gospod Müller je odklonil, češ: „Jaz sem dal novce dalje, pri meni ga ni, in se ne dam preiskati.“ Ker nihče ni maral delati škandala, je pri tem ostalo, čeprav je Müllerjevo vedenje napravilo na vse zelo mučen vtis. O njegovih poštenosti ni nihče dvomil, ker so ga vsi poznali, toda novca ni bilo nikjer, on pa se ni hotel dati preiskati.

Več dni nato pa se je stvar pojasnila. Lastnik izgubljenega novca, gospod Maier, ga je nenadoma odkril v hlačnem zavihu tistih hlač, ki jih je imel usodni dan na sebi in jih potem delj časa ni nosil. Denar je bil očitno zdrknul z mize in neslišno padel v hlačni zavih, kjer ga je našel šele takrat, ko si je dal hlače osnažiti. Seveda je pri prvi priliki, ko so se oni gospodje spet zbrali pri njem, vso stvar pojasnil. Tudi Müller je bil navzoč in razumljivo je, da je on imel največje zadoščenje. Na vprašanje, zakaj se takrat ni hotel dati preiskati, pa je zdaj brez obotavljanja odgovoril:

„Enak novce kakor ga je imel gospod Maier, sem takrat imel pri sebi tudi jaz, torej Maierjev ni bil edini svoje vrste. Vendar mu ga nisem hotel pokazati, da ga ne bi spravil v zadrego. Namenil pa sem se, da to sformim med štirimi očmi po končanem sestanku. Če bi se bil, ko je novce izginil, dal preiskati, pa bi vsi mislili, da je moja trditev, da gre za duplikat, samo izgovor založenega tatu.“

Tako se je stvar srečno končala, in je prava sreča, da ni prišla pred sodnijo, kjer bi osumljenega Müllerja po indicijskem dokazu najbrž obsodili.

*

Čudna vest je prišla iz Hollywooda in ne vemo, ali bi ji smeli verjeti: da namreč Haroldu Lloyd, znanemu filmskemu grotesknemu komiku, manjka — desna roka in da si namestu nje v življenju in v filmu pomaga... s protezo.

tem se je tako navadila na Ljerka. Preveč hudo bi ji bilo, če bi ga bila izgubila. Preveč bi ga pogrešala in tudi Ljerko njo. Da, samo zaradi Mandičke je ostala.

Pospešila je korake. Prišla je v ozke ulice, tam nekje je bila hiša, kjer je stanovala. Gori, visoko v tretjem nadstropju, čisto pod streho, in strop male sobice je tako nizek, da ga je dosegla, če je iztegnila roko. In vrata tako nizka, da je morala skoraj skloniti glavo. In okno tako majhno, da ni mogla iztegniti komolcev, kadar je gledala skozenj. Spodaj dvorišče, zmeraj polno otrok, ki so jo dostikrat žbudili.

In vendar je imela rada to sobico. Nekaj domačega je bilo v njej, čisto drugače kakor kavarna, čeprav je kazala v kavarni bolj veselo lice kakor doma. Da, tam ga je morala kazati, tu med ozkimi stenami, s pohištvo zakritimi, pa je lahko počela, kar je hotela. In Ljerka je imela tu, čeprav je bila le malokdaj z njim. Kadar je bil pokoncu, je ona morala spati. In spala je vsak dan od sedme do šestih zvečer. In čedalje več spanja je potrebovala. Čedalje več.

Odklenila je hišna vrata. Kakor pod nebo so se vlekle stopnice gori v podstrešje. Nikjer ni bilo konca. Potem je iskala ključ. Ko ga je vtaknila v ključavnico in je zažljalo, je začela v sobi počasne korake. Pa ne da bi...

Naglo je odprla vrata. Pred njo je stala Mandička.

„Gospa Margit... Ljerko...“

Starka je strmela v njo. Margit je videla, kako so bile gube na njenem licu še bolj ostre, globoke. In lepa svileni ruta, ki je ni Mandička nikdar vzela z glave, ji je zlezla na vrat, da so se pokazali redki sivi lasje, ki jih še nikdar ni videla.

„Kaj je, Mandička?“ se je prestrašila in jo pograbila za roko. „Kaj je Ljerku?“

„Hudo je bolan,“ je komaj spravila Mandička iz sebe. Potem je odločneje ponovila: „Hudo je bolan.“

„Hudo, pravite?“ je hlastno vprašala. Sunkoma jo je odrinila in skočila k postelji v kotu.

„Ljerko!“

Malček se ni oglasil, čeprav je bedel. Njegova lička so bila rdeča kakor piruh in težko je dihal revček. Toliko da je dvignil pogled k mami. In potem se je žalostno skušal nasmehniti.

„Ljerko!“

Položila mu je roko na čelo, pa jo je hitro umaknila. Vroče je bilo čelo in zdelo se ji je, kakor bi jo bilo nekaj speklo.

„Mandička, zdravnika!“ je naglo rekla. Stopila je k omari in preštela denar. Pomislila je in rekla še enkrat: „Mandička, zdravnika.“

Šele potem se je zavedla, da česa takega od starke ne more zahtevati. Zdaj ob tej uri naj gre po zdravnika! „Ne, ostanite tu, sama pojdem,“ je dejala nato.

In res je šla. Od hiše do hiše je hodila in gledala napise ob vratih. Nikjer nobenega zdravnika. Seveda, v tej Bogu za hrbot ležeči ulici ne bo nobenega. Zdravniki so na prometnih cestah.

In vendar je enega dobila. Pozvonila je. Od nekod je prilezla stara strežnica in ji zaspano rekla, da se je zdravnik pravkar vrnil od nekega bolnika in da se ga ne upa zbuditi, ker je zaspal.

In Margit je šla dalje. Čudno. Niti skrbelo je ni za Ljerka. Kar topa je bila. Sama ni vedela, kje se je te toposti nalezla. In vendar ga je imela tako rada, svojega Ljerka.

Spomnila se je. Tudi takrat, ko je umrl mož, je bila taka. Potem so jo opravliali, da je bila vesela, ker ji je umrl. Saj je samo pil in igral. Da, samo pil in igral je njen mož, lepi primaš Geza, samo pil in igral, in ona je morala služiti denar. Toda rada ga je imela.

Šele četrti zdravnik, star, oduren, je šel z njo.

In ko je pregledal otroka, je rekel, da je vse v božjih rokah. Davica. Obkladke je predpisal in ji rekel, naj drugi dan spet pride k njemu. Sto dinarjev je računal. Za obkladke.

Ljerko je trpel. Dobro je to videla. Opazovala je, kako so se s težavo in počasi dvigala drobna malčkova prsa. Ročica je ležala na odeji. Pokrila jo je. Napravila je obkladke. Malček je vzdrl in zašklepetal z zobmi, ko je začutil mokro cunjo na čelu. Potem kakor bi se bil prebudil in zavedel.

„Mamica, zebe me.“

Šele zdaj ko je začula prvo besedico iz njegovih ust, se je nenadoma nekaj zbudilo v njej. Zazdelo se ji je, kakor bi se nekaj trgalo od nje. Košček nje same.

„Moraš, Ljerko, zdravnik je tako rekel.“

„Mamica, kdo je bil grdi mož, ki je bil pri meni? Ata?“

„Ne, Ljerko, ata je bil lep. Zelo lep. Vidiš, to je bil zdravnik.“

„Mamica, zebe me!“

Zavekal je. Potem je potegnil cunjo s čela in se jel premetavati po posteljici.

„Moraš, Ljerko,“ ga je mirila, „moraš. Zdravnik je tako ukazal.“

Čedalje tesneje ji je bilo pri srcu.

„Priden moraš biti, ubogati moraš mamico. K stari mami pojdeva v nedeljo, če boš ubogal, in Mandička z nama. Tako lepo je pri stari mami. In če boš priden, ostaneva dolgo tam.“

Sama ni vedela, kaj je govorila. Nenadoma se je zbudil

„ROMAN“ STANE

1 mesec 8 Din, ¼ leta 20 Din, ½ leta 40 Din, vse leto 80 Din. Na razpolago še vse številke. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.393.

Za inozemstvo, na leto:

v Angliji 9 šillingov, Avstriji 14 šillingov, Belgiji 14 belg, na Češkoslovaškem 70 kron, v Egiptu pol funta, Franciji 50 frankov, Holandiji 5 goldinarjev, Italiji 40 lir, Nemčiji 9 mark, Severni Ameriki 2 dolarja. — Za ostalo inozemstvo na leto 120 Din v valuti dotične države, pol leta pa 60 Din. — Denar (veljavne jugoslovanske ali tuje bankovce ali ček) pošljite v lastnem interesu v priporočnem ali pa denarnem pismu.

Posamezne številke:

V Jugoslaviji po 2 Din. Dobe se v trafikah, knjigarnah in kolodvorskih prodajalnah. Kjer „Romana“ nimajo, zahtevajte, naj ga naroče. Direktna naročila izvršimo šele po prejemu zneska v bankovcih ali veljavnih znamkah. V Italiji stane posamezna številka 80 stotink. Rokopisov ne vračamo. Za odgovor priložite znamko. — Oglasi po tarifi.

v njej glas, kakor takrat preden je Geza umrl, prav tako, in škodoželjno ji je pravil: „Nikamor več ne pojde Ljerko!“ In govorila je, skoraj kričala, pa je bil glas močnejši od nje.

„Nikamor več ne pojde Ljerko!“

Medla groza jo je obhajala. Roka, ki je ležala na blazini in jo gladila, je podrhtevala. Še opazila ni tega. Še stare Mandičke ni videla, ki je tisti trenutek stopila k njej in ji prestrašeno pogledala v obraz.

„Gospa Margit, kaj vam je?“

Kakor bi jo bilo nekaj zvilo, je takrat zlezla Margit v dve gubi. Potem je odmahnila z roko.

„Pustite me, Mandička!“

Mandička je šla.

Margit je potegnila stol od mize in se spustila nanj. Drobno Ljerkovo telesce se je treslo kakor bi golo ležalo v snegu.

„Ljerko, že v soboto popoldne pojdeva k stari mami. In stara Mandička gre z nama. Lepo je pri stari mami, Ljerko. Dolgo ostaneva tam. In videl boš, videl boš, kako je lepo pri stari mami. Samo ubogati moraš. Obkladek ti bom dala na čelo.“

Vstala je in spet namočila cunjo v vodo. Potem jo je ožela, kar so ji dale moči. Zvavnala jo je in jo hotela dati Ljerku na čelo, toda malček se je branil. Iztrgal ji jo je iz

rok in se potem skril pod odejo.

„Ne, ne!“

„Ljerko, v soboto pojdeva. Ubogaj!“

Kakor v vročici je ponavljala te besede. Kakor bi se hotela upirati glasu, ki ji je šepetal zlovešče besede in ni hotel utihniti.

„Ljerko!“

Zdaj se malček ni ganil in tudi odgovoril ni. V blaznem strahu je prišla njegovo ročico in jo stisnila k sebi. Oddahnila se je.

„Saj ni res, saj ni res,“ se je hotela prepričevati. „Še pojde Ljerko ven. K stari mami gre v soboto in tam ostane.“

„Nikamor več ne pojde Ljerko.“ je pravil glas.

Potem je nenadoma utihnil. Kakor ga je iskala, ga ni bilo več nazaj. In oddahnila se je in strah jo je minul. Kakor je bil prišel, tako je šel. In potem je zaspala na stolu. Glava ji je omahnila na posteljico in tam obležala. Prav nič ni spala včeraj...

Zbudila se je šele proti večeru. Nekdo je odprl vrata, da so zaškripala. To jo je predrnilo. Mandička je bila.

„Kako je Ljerko?“

„Ljerko?“ Zmeden jo je pogledala. „Ljerko?“

Potem, kakor bi se bila zavedla. Z roko si je segla v las. In počasi je obrnila pogled na posteljico. In vsega se je spomnila.

Roka ji je zlezla k mali glavici in jo pobožala. In razgrnila je otroku zlate laske, ki so mu bili zlezli na čelo. Potem se je sklonila k njemu. Niti za trenutek ji ni vzdrlhela roka na mrzlem čelu.

„Dobro mu je, Mandička!“

In ko je starka vsa srečna odšla, je počasi vstala.

„Spančakaj, Ljerko. V soboto pojdeva k stari mami in Mandička gre z nama.“

Odprla je vrata in se opotekla po stopnicah.

Pri zelo visokih ljudeh je olava napadno prazna, kakor v visokih hišah najvišje nadstropje. Homo longus raro sapiens. Baco Verulamski.

„TRADER HORN“

(KLIC PRAGOZDA)

Dnevnik W. S. VanDyka,

voditelja Metro-Goldwyn-Mayerjeve filmske ekspedicije po Osrednji Afriki

Krokodili so zasledovali begunca in hlastali po njih. Poskusa seveda nismo mogli ponoviti, zato je moral že prvi posnetek uspeti.

Občudoval sem pogum obeh igralcev, zakaj vsaka napačna stopinja bi pomenila neizogibno smrt, ker s svojimi puškami zverinam ne bi bili mogli do živega. Snemanje je trajalo petnajst minut, ki jih nikdar ne pozabim. Proti koncu smo odprli rešetko; krokodili so kar navalili nanjo, da smo jih mahoma imeli cel kup pred aparatom. Naposled sta oba igralca brez nesreče prišla na drugi breg. Posnetek nam je popolnoma uspel.

Danes začnemo podirati taborišče, zakaj naše delo v tem kraju je opravljeno. Potem krenemo proti Nosorogovemu taborišču. Tukajšnji krokodili so lahko zadovoljni, da nas ne bo več; samo rešetka in plamenice, ki so ostale v krokodilskem močvirju, jih bodo spominjale na strašne čase, ko je nekaj belcev z ognjem in krvjo vladalo nad njimi.

Nosorogovo taborišče, 11. julija.

9. julija smo dali slovo Murchisonskim slapovom.

Počasi so nam izginjali izpred oči kraji, kjer smo taborili dober mesec dni. Odhajali smo veselega srca, zakaj posnetki krokodilov so nas stali toliko časa in truda, da nam

je zadnje dni že začela pohajati dobra volja.

Mislim, da bomo pozneje, ko se bodo neprijetni vtisi v našem spominu nekoliko izgubili, z veseljem spominjali Murchisonskih slapov. Tisti kraji so prava, resnična Afrika, obdana s prelestnim, v tisočere barve prelivajočim se zelenjem, in z valovi veličastnega Nila s stotinami in stotinami povodnih konj in krokodilov.

Pot v Nosorogovo taborišče je vodila po Viktorijinem Nilu navzgor do izliva v Albertovo jezero; nato pa je zavila v Beli Nil. Nila se namreč malone na istem kraju izlivata v Albertovo jezero.

Vožnja po Belem Nilu je dokaj dolgočasna; na levi in na desni se širi prostrana grmičasta krajina in le tu pa tam zagledaš katero samotno vas, kakšno žirafa ali kozla.

Čez noč je ostal naš parnik v luki Packwachu, majhni črnski vasi.

Drugo jutro smo pot nadaljevali in čez tri ure je ladja pristala v Nosorogovem pristanišču.

Tam so nas že sprejeli ljudje, ki smo jih bili poslali naprej, da nam pripravijo taborišče; tudi naša avtomobilska kolona nas je že čakala, zakaj na potovanju v belgijski Kongo se ne moremo posluževati vodne poti. Prosim vas, ne predstavljajte si Nosorogovega taborišča kot kakšno velemesto, narobe: prav majhna črnska vas je, ki ji daje pravico do življenja samo to, da stoji na izhodišču ceste v Kongo. Pod besedo „cesta“ si seveda tudi ne smete predstavljati asfaltirane šose; s tem izrazom je označena samo

Elitni Kino Matica

Telefon 2124

„Kralj potepuhov“

zgodovinski film. V glavnih vlogah pevec Dennis King, Jeanette MacDonald in Lillian Roth.

„Maroko“

prvi ameriški film Marlene Dietrich.

smer, ki jo je treba ubrati, da prideš v Kongo.

Ljudje, ki smo jih bili poslali naprej, so bili vse pripravili, tako da smo bili kaj naglo v taborišču blizu črnske vasi. Počutili smo se prav dobro — a le do mraka. Takrat smo se namreč seznanili s proslulimi tamošnjimi moskiti, ki so najzoprnejše in najbolj ujedljive zverine tega sveta.

Davi smo se zbudili v najlepšem vremenu in smo takoj začeli snemanja. Tu moramo namreč napraviti več prizorov, ki se tebi, dragi bralec, sicer ne bodo zdeli Bog zna kaj zanimivi, vendar so za film potrebni, ker spajajo posamezne dele filmskega dogajanja.

V teh zapiskih namenoma kar moči malo rabim strokovne izraze, toda tu pa tam je le potreben kratek izlet v tehnično plat stvari.

Sodim, da vam nič novega ne povem, če vam izdam, da se posamezni filmski prizori ne snemajo v istem vrstnem redu, kakor jih potem vidite v gotovem filmu, nego napravi režiser po vrsti vse tiste prizore, ki nastopijo z isto dekoracijo, odnosno v isti okolici; pozneje pa jih izreže in zloži v smotreno celoto.

Dalje morate vedeti, da ima vsak film kratke in neznatne prizorčke, ki so pa navzlic temu važni. Oni so nekaka juha, v kateri plavajo kosi mesa — senzacije.

Take postranske prizore moramo torej napraviti v Nosorogovem taborišču, preden krenemo dalje v Kongo.

Dame ne pridejo v nebesa, zakaj že v razodetju sv. Janeza se bere, da je bila pol ure tišina. Te pa si, kjer so ženske, ne moremo predstavljati.

Kant.

SRCE V OKOVIH

Roman

Napisal Mirko Brodnik

Ta roman je začel izhajati v 9. številki letošnjega letnika „Romana“. Današnje nadaljevanje je osemnajsto. Novi naročniki lahko dobe še vseh prejšnjih sedemnajst nadaljevanj.

Tretji del MLADA MATI

„Poskusi dati v liste. Jutri brzojavim Vinku, naj pride sem. Mogoče nama da on dober svet.“ Potem je pomislila. „Pa tudi, če je takrat ostal živ — bogve kje je zdaj? Tretje leto že teče odtlej. Vrnili bi se bil. Bojim se, da niso vse tvoje nade prazne.“

„Morda,“ je odvrnila Zora. „toda poskusiti moram vse, kar je v mojih močeh. Nemara le kaj zvem. Vsaka vest bi mi vrnila leto življenja. Da, če bi živel, če bi se vrnil k meni in me rešil tega pekla, kjer trpim, da ti ne morem povedati kako. Če bi se vrnil...“

„Škoda te je, Zora,“ ji je sočutno rekla prijateljica. „Boljše usode si vredna. Sreče in ne trpljenja. Da, če bi se ti vrnila sreča, če bi prišel on...“

Premolknila je. Šele potem je spet rekla mirno: „Toda ne vdajaj se varljivim nadam. Morda ni niti besedice resnice na zdravnikovi povesti.“

„Je, je, mora biti,“ je odvrnila Zora. „Nekaj mi pravi da je, da bo še konec te strašne preizkušnje. Da bom še srečna...“

„Nihče ti ne privošči bolj od mene... In kaj je s Kregarjem?“

„Sovražim ga in zaničujem — tako da bi se vselej hotela vdreti v tla, kadar ga vidim. Sovražim ga, ker ne more videti mojega otroka, edino, kar mi je ostalo na svetu.“

Povedala ji je, kako je bilo takrat, ko ga je poslala po zdravnika. Vera se je zdržnila.

„To je napravil? In kako se ti je opravičil?“

„Rekel je, da ni mislil, da bi bila bolezen tako nevarna. Če bi bil zdravnik prišel uro kasneje, bi bila danes sama...“ je pravila, „ne, ne bi me bilo več...“

Vrnili sta se v sobo. Pozno je že bilo. Zora je stopila k posteljici, kjer je spal Stanko.

„Poglej ga, kakor angelček je. Mirno spi, niti ne sanja se mu, v kakšni nevarnosti je bil. In vse zaradi njega. Otroka mi je hotel vzeti. Ne, tega ne bi bila prebolela. Edino mi je, kar mi je ostalo. Poglej ga! Kakor on je, kakor Branko...“

Popravila mu je lase, ki so se mu bili vsuli na čelo.

Vera je kmalu zaspala. Zora pa ni mogla. Vstala je in stopila k oknu. Mehka mesečina se je razlivala po dolini. Zastrmela se je v holme nad trgov. Tam daleč je bil hrib, kamor sta šla takrat na izlet. Tam spodaj je bil vrt in ob njem je tekla cesta, po kateri se je odpeljal tisto noč...

Zagrnila je zaveso. Opo-tekla se je k posteljici in po-božala sinčka.

„Le sladko spančkaj. In srečen bodi, bolj kakor je tvoja mati.“

In še dolgo, dolgo nato je pridušeno ihtela. Blazina, kamor je zarila svoj obraz, je bila vsa mokra od solza.

Sedemnajsto po-
glavje

JUTRANJI IZPREHOD

Drugo jutro se je Zora zbudila zelo zgodaj. Komaj se je jel delati dan. Ni mogla

več zaspati. Stopila je k oknu in odgrnila zastor. Medel svit jutra je malce osvetlil spalnico. V postelji v kotu je Vera še mirno spala, mali Marko pa je pokojno sanjal kraj nje.

Med njivami so se plazile jutranje megle in se počasi dvigale. Cesta se je izgubljala v njih. Doli na vrtu v viniki, ki je preraščala senčnico, je žvižgal kos. Nekje pod streho so mu živahno odgovarjali vrabci s čivkanjem, da so skoraj preglasili murne na travnikih.

Zora je poslušala te pesmi prebujajočega se dneva. Zastopila se je bila v nje, tako domače so se ji zdele. Spomnila se je, kako je bilo časih. Takrat jih je čula skoraj vsako jutro. Kar pa je bila poročena...

Segla si je z roko čez čelo, kakor bi hotela pregnati te misli.

Na vzhodu so se jeli svetlikati vrhunci hribov. Vedela je, za njimi je solnce, svetlo solnce, vsak dan sije, gleda svet, ki živi pod njim, gleda srečo ljudi in njih boje, njih trpljenje. Ko bi ji moglo povedati, saj vse vidi, ko bi ji moglo povedati, kje je on... On, Branko. Ali so res vse misli, ki so ji blodile po glavi, da ji je bilo skoraj zblazniti, ali so res vse besede, ki jih je povedal zdravnik, samo jalova tolažba, da bi ji vrnila upanje, ki ji je bilo vzeto takrat, ko je privolila, da postane Kregarjeva žena? Ali je res vse samo lepa laž? Resnica in laž — kje je vajina meja, saj se pretakata druga v drugo in ona sirota plava sredi med njima in ne ve, kje je. Ali je vse resnica, ali je vse laž? Ali je ves svet samo velika laž, ki ji ni konca? Ki ji ni meja?

Roka ji je omahnila in se ustavila na polici okna. Nervozno so ji vzdrhteli prsti, ko so se dotaknili vlažne deske. Plaho je umaknila roko, da ji je zdrknila ob telesu. In potem se je nenadoma obrnila. Zdelo se ji je, kakor da sliši droben glasek, ki jo kliče.

Njen Marko je bil. Zbudil se je revček in ko je videl mamico, kako sloni ob oknu, je tiho zlezel s postelje in prišel k njej. Tako je bila zatopljena v svoje misli, da ga niti opazila ni. Šele ko je že stal pri njej in jo tiho poklical, se je zavedla.

„Marko, kaj si se zbudil?“

Veselo se je nasmeljal in prikimal.

„In niso nič več zaspan?“

Odkimal je.

Potem se je ozrl po sobi in njegov pogled je obstal na postelji, kjer je spala Vera.

„Mamica, zakaj ti več ne spiš?“

Vera se je zdrznila in se naglo obrnila stran, da malček ne bi videl bledice, ki ji je pokrila obraz. Potem ga je prišla za drobno ročico in jo podprla v svoji.

„Ali ne greš več spat?“

„Ne, mamica. Ven pojdiva.“

Naglo se je oblekla in si popravila lase. Potem je poiskala še njegovo oblekco in mu jo nataknila. Ko sta bila oba gotova, je tiho odprla vrata, da ne bi prebudila Vere.

Šla sta po stopnicah in mimo sobe, kjer sta spala notar in notarka. Vse tiho je bilo še. Nihče v hiši še ni bil buden.

V kuhinji je vzela ključ hišnih vrat in tiho odprla. Potem sta krenila z malčkom po cesti.

Počasi je stopical za njo.

„Kam pojdeva, Marko?“

Počakal je in se ozrl k njej.

„Veš kaj, mamica? Peljiva se z avtom.“

Zora se je nasmehnila.

„Prezgodaj je še, Marko. Avto še spi.“

Kolinska

TVORNICA CIKORIJE

OKUSNA IN ZDRAVA je KOLINSKA KAVA!

„A, tako,“ je modro priki-mal mali junaček. „Pojva ga zbuditi.“

„Hud bo...“

Zdaj ni vedel več odgo-vora. Molče je stopal za ma-mico.

Šla sta nekaj časa po cesti, dokler ni zavila v hrib. Po-tem sta se vrnila proti domu. Prav takrat je ura v zvoniku trške cerkve odbila pol petih.

Pogledala je proti domači hiši. Iz dimnika se je jel leno valiti dim in siliti proti tlom. Kuhinjsko okno se je odprlo in v njem je zagledala obraz svoje matere.

Notarka jo je opazila in se začudila. Tako zgodaj po-koncu?

V tem sta malček in Zora že prišla nazaj. Marko je jel siliti v hišo. Jutro je bilo hladno in tožil je, da ga zebe.

Ko sta stopala mimo ku-hinjskega okna, ju je izdalo škripanje peska. Notarka je pogledala skozi okno.

„Zgodaj sta vstala. Le pri-dita v kuhinjo. Zajtrk bo kmalu na mizi.“

„Mama.“

Tako je Marko poklical notarko. Prejšnji dan je čul mamo, da jo je tako klicala, in prav čudno se mu je zdelo. Doslej je samo svojo mamico tako klical. Njegovemu raz-umu se je upiralo, toda mislil je, da mora biti tako prav: mamica mora že vedeti.

„Stara mama je to,“ ga je smeje se poučila Zora.

Četrť ure nato se je že ka-dila kava na mizi. Zori se je ni ljubilo piti, toda s silo jo je vlila vase. Marko je moral biti lačen in teknila mu je. Dobršen del svoje skodelice je popil, drugo pa se mu je zlilo po oblecki.

Ko je odložil žlico, se je tudi Vera prikazala pri vra-tih. Pravkar se je bila zbu-dila in ko je videla, da Zore ni več v sobi, je vstala in pri-šla v kuhinjo. Tam je našla vse tri.

Po zajtrku so še nekaj ča-sa pogovarjale v kuhinji. Ob osmih se je pripeljal šofer z avtom. Tedaj se je Vera spom-nila, da bi bilo dobro, če se odpelje po Vinka. V dveh urah se lahko vrne. Dala je šoferju naslov in mu naročila, naj takoj odide.

Pol ure nato sta zagledali na cesti pismonošo. Še zmeraj je bil isti kakor pred leti. Ko je zavil proti hiši, jo je opa-zil.

„Gospa Zora!“

Ta klic jo je zbolel. Spom-nila se je, kako jo je nekoč klical, takrat, ko je bila še zmeraj tu, takrat, ko ji je no-sil njegova pisma.

Skozi okno je dal liste in nekaj pisem za notarja. Po-tem je nekaj časa brskal po svoji torbi in privlekel iz nje brzojavko. Dal ji jo je. Bila je naslovljena na njo. Naglo je pretrgala ovitek in čitala: pridem popoldne z avtom kregar

Spustila jo je na mizo.

„Se tu mi ne da miru,“ je rekla tiho in v njenem glasu je bilo nekaj kakor sovraštvo.

Vera je to opazila.

„Kaj je, Zora?“

Brez besed ji je pomolila brzojavko. Ko jo je Vera prečitala, se je obrnila k njej. „Ali ne maraš, da bi prišel?“

Zora je odkimala. „Ne.“ je odvrnila tiho. „Samo zato sem prišla sem, da bi imela mir pred njim, da bi vsaj za trenutek pozabila, da sem njegova žena. Ne veš, kako me ta misel grize.“

Notarka teh besed ni slišala. Še preden je bil prišel sel, je odšla v gornje nadstropje, da pokliče moža, ki je še spal.

V tem sta spet začuli na stopnicah korake. Vera se je naglo sklonila k Zori:

„Popoldne se odpeljimo nekam na izlet. Vinko bo prišel in nekje na samem se pomemimo o vsem. Brzojavko pa skrij!“

Mlada mati je molče prikimala. V tem je notarka stopila v kuhinjo.

Osemnajsto poglavje

PRESENEČENJE

Ob enajstih se je pripeljal Vinko. Skočil je iz avta in pohitel k Veri.

„Komaj da me je šofer dobil doma. Če bi bil prišel četrte ure kasneje, me ne bi bil več našel.“

„Ali si bil sem namenjen?“ ga je vprašala Vera.

„O ne.“ je mirno odvrnil. „Tisto pa ne. Nekam drugam.“

„Drugam?“ ga je vprašala užaljeno.

Smeje se je prikimal. Potem je pozdravil Zoro, ki je že ni videl, kar so srečali na Verinem domu.

Vera mu je v naglih besedah povedala, kaj sta z Zoro sklenili. Vprašala ga je, kam bi se bilo najbolje umakniti pred Kregarjevim obiskom. Vinku se je to čudno zdelo. Zakaj se mu hoče umakniti? Toda ni hotel povpraševati in je rekel, da ve za kraj, kjer jih ne bi nihče motil.

Pol ure nato so se že vozili proti Notranjski. Šofiral je Vinko. Polja z valujočim zla-

Izredno ugodna prilika!

Z današnjo številko sklene „Roman“ prvo polletje tekočega letnika in obenem 90. številko, odkar obstoji. To priliko hoče „Roman“ porabiti za to, da omogoči svojim novim in dosedanjim naročnikom izredno poceni nabavo vseh dosedanjih števil, v katerih je do zdaj izšlo 9 kompletnih romanov.

Naši dosedanja naročniki, ki so že poravnali naročnino za sedanje drugo četrtletje, dobe vseh 90 števil za 100.— Din namestu za 180.— dinarjev, kolikor bi jih stale, če bi hoteli kupiti vsako številko posebej. Novi naročniki pa dobe vseh teh 90 števil za 120.— Din, v čemer je že všteta tudi naročnina do konca septembra t. l. To ugodnost pa imajo novi naročniki samo pod pogojem, da se naroče najkasneje do 31. julija t. l. Denar je treba poslati naprej.

Za tiste dosedanje in nove naročnike, ki ne žele vseh dosedanjih 90 števil, smo pripravili posebne zbirke „Romanovih“ števil s kompletnimi romani. Tudi za te zbirke je treba poslati denar naprej. Cene veljajo za dosedanje naročnike; novi naročniki morajo poslati 20 Din več, zato pa bodo imeli s tem plačano tudi naročnino do konca septembra t. l.

1. zbirka:

NEŽAKONSKA MATI, povest iz današnjih dni; ZLATI DEMON, roman z ameriškega severa; in KONZULOVA SKRIVNOST, kriminalni roman; vsi trije romani skupaj (26 števil „Romana“, nad 420 velikih strani) stanejo s poštnino vred samo DIN 30.—.

2. zbirka

V OBJEMU TEME, povest iz naših krajev; in TIGER, pustolovski roman; oba romana skupaj (21 števil „Romana“, nad 330 velikih str.) s poštnino vred samo Din 25.—.

3. zbirka

SIROTA z MILIJONI in nadaljevanje pod naslovom BREZ VESTI (44 števil „Romana“, nad 700 velikih strani) s poštnino vred samo DIN 50.—.

4. zbirka

SKRIVNOST VOTLE IGLE, kriminalni roman; ŽENA Z VEČNO MLADOSTJO, fantastična povest, in DVA MESECA MED ČIKAŠKIMI BANDITI, zapiski francoskega novinarja (29 števil „Romana“, nad 460 velikih strani). Vse troje skupaj s poštnino vred samo DIN 35.—.

Vse številke so popolnoma nove in nerazrezane.

Posežite po tej ugodni priliki! Pišite po položnico! Naš naslov je: „Roman“, Ljubljana, Breg št. 10.

tim žitom, ki so samo še čakala pridnih žanjic, so letela mimo njih, in vasice, kjer so se svetle bele hišice kakor bi bile vse nove.

„Kam nas pelješ?“ se je sklonila Vera k svojemu zaročencu.

Vinko je molčal.

„Tak odgovori vendar,“ je silila vanj, on pa se je samo smejal.

„Videla boš. Zakaj ne bi bila malo radovedna? Ne bo ti škodovalo.“

„Hudoben si, Vinko.“

Moral se ji je smejeti. In še bolj jo jel dražiti.

„Ali se spomniš? Zadnjo soboto sem rekel, da imam službo, pa je nisem imel. Sem sem se peljal.“

„Sem? In nič mi nisi povedal. Da te le sram ni. In po kaj si prišel? Povej!“

„Nočem. Videla boš. In prejšnji mesec sem bil štirikrat tu.“

„Pa vendar nimaš...“

Ni se upala dogovoriti. Nenadoma jo je obšlo nekaj kakor ljubosumnost. Ali je mogoče, da bi se Vinko vozil sem zaradi takega dekleta? Ne, saj ni mogoče. Njen Vinko ni tak.

„Kako sem neumna,“ si je rekla. Zamerila pa mu je vendar.

Zora je sedela sama zadaj v avtu in molčala. Marko, ki ga je bila vzela s seboj, se je stiskal k njej. Njegove nemirne oči so blodile po pokrajini, ki je hitela mimo. Časih jo je kaj vprašal. Takrat se je vselej sklonila k njemu in ga poljubila.

„Kaj je, Marko?“

„Mamica, kam se peljemo?“

Ni mu vedela odgovoriti. Pogovora med Vero in Vinkom ni čula in vprašala Vinka tudi ni. Tako je bila vsa zmešana.

Avto je zavil v gozd. Skoraj temno je postalo. Potem pa se je nenadoma zredčilo. Gozd je prešel v poljano, kjer je le tu in tam samevala skupina dreves.

VAŽNO!

Današnji številki prilagamo položnice za poravnanje naročnine. Cenj. naročnike prosimo, naj store svojo dolžnost že takoj v začetku meseca in naj po možnosti poravnajo naročnino za pol leta; s tem prihranijo sebi in nam nepotrebne troške za opomine. Zaostankarjem, ki dotlej ne poravnajo svojih obveznosti, ustavimo list s 27. številko.

Gledala je Vinka. Sedel je pri volanu. Avto je drvel skoraj neslišno.

Tudi njo je prišla radovednost, kam so namenjeni. Nagnila se je naprej in ga povprašala.

„Takoj bomo tam,“ ji je odgovoril.

In res je začel avto voziti bolj počasi. Nenadoma se je ustavil za ovinkom pred novo hišo. Vinko je prvi skočil iz njega.

„Na mestu smo,“ je rekel.

„Tu? Ali je to dom kakega tvojega prijatelja?“ ga je vprašala Vera.

„Videla boš,“ ji je odvrnil in ji pomagal z voza.

Pozvonil je pri vrtnih vratih in trenutek nato so se odprla hišna vrata. Na pragu se je prikazala starejša ženska in prihitela odpirat.

„Gospod!...“

Skrivaj je položil prst na usta, da Vera ni videla.

Šli so po stopnicah v lepo sobico v pritličju. Kako domače je bilo vse napravljeno in vse novo. Veri in Zori se je zdelo kakor v majhnem gnezdu, kjer diha domačnost iz vsakega kotička.

„Le sedita za mizo,“ je velel Vinko. „Tudi ti, Marko, pojdi k mamici.“

Poklical je postrežnico.

„Mina, prinesite kaj za zob. Lačni smo. Pot je bila dolga.“

Vera ni vedela, kaj naj reče. Kje so? Kaj pomenijo Vinkove besede, ki zvene kakor ukaz.

„Kje smo, Vinko? Kaj pomeni vse to? Zakaj mi nisi nikdar pravil o tem?“

„Tako!...“

„In kje je gospodar?“

Skomignil je z ramo.

„In gospodinja?“

Takrat se je na ves glas zasmejal.

„Noričica mala, kaj se zdaj ne veš? Ti si gospodinja tu. Za te sem kupil to hišico in za sebe. Moj prijatelj jo je prodal, ko mu je žena umrla.“ Zresnil se je. Potem je nadaljeval.

„Popraviti sem jo dal za naju. Kadar se nama bo zahotelo miru, pojdeva sem. Najino malo zavetje bo, če bova hotela pobegniti pred svetom. In da veš, takoj po poroki se preseliva sem in ves moj dopust preživiva tu. Šele potem se odpeljeva v svet. Kajne, dušica?“

Vsa srečna se je sklonila k njemu.

„Dober si, Vinko, tako dober. Da, sem pojdeva. Tu osta-

Pri hripi, bronhitisu, vnetju mandljeve, pljučnem kataru, zasluženju nosu, sapnika, požiralnika in jabolka, obolenjih oči in ušes, skrbimo zato, da često očistimo temeljito želodec in črevo z uporabo naravne „Franz Josefove“ grenčice. Znameniti strokovnjaki za nego zdravja svedočijo, da „Franz Josefova“ voda dobro služi tudi pri šenu in drugih mrzličnih nalezljivih boleznih. „Franz Josefova“ grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

neva...“ Potem je hotela napraviti jezen obraz. „Toda povedal bi mi bil prej lahko. Huda sem nate!“

V tem je Mina prinesla na mizo malico.

*

Marko bi bil kar najrajši ostal zmeraj tu.

„Mamica, saj ne greva od tod.“

Nasmehnila se je. Potem se je obrnila k Vinku.

„Tudi jaz bi hotela imeti tako hišico. Kolikrat sem si je že zaželela. Možu sem rekla, pa...“

Umolknila je in obraz se ji je zresnil.

Pojedli so. Potem so šli ven. Marko je ostal pri Mini, ki se kar ni mogla od njega ločiti.

Zunaj so sedli na travo in Vera je jela praviti Vinku, zakaj mu je prav za prav brzojavila, naj pride. Molče jo je poslušal.

Devetnajsto poglavje

NA VERINEM NOvem DOMU

Vera je končala Zorino povest.

„Zdaj vse veš,“ je rekla Vinku. „Zdaj je na tebi vrsta, da nama poveš, kaj naj storiva.“

„Težko vas je zadela usoda,“ je resno rekel in se obrnil k Zori. „Le malo upanja je, da bi dobili potrdila za njegovo smrt, in prav tako malo, da bi izvedeli, ali morda še živi. Če živi, mora biti v ruskem ujetništvu in od tam prihaja tako malo vesti, da se bojim, da ne bo ves trud zaman. Edino, kar moremo storiti, je to, da damo v liste, sodim pa, da ne bo dosti zaleglo. Da, če bi se javil kdo izmed njegovih tovarišev...“

Zora je molčala. Ni mogla prikriti potrnosti in razočaranja. Pričakovala je več, zdaj pa ji je povedal samo to, kar je že davno sama vedela. Toda Vinko je nadaljeval:

„Kaj pa vaš mož? Ali on nič ne ve?“

„Pustite to,“ je odvrnila. Prepričana sem, da ve. Toda ne bo mi povedal. Če bi mu mogla iztrgati skrivnost, ki je nikomur ne izda! Če bi to mogla!“

„Poskusite! Morda se vam posreči.“

Lepe nagrade

bodo lahko dobili vsi naši naročniki brez izjeme, ki bodo do konca tega meseca poravnali svojo zaostalo naročnino. To je prvi pogoj za udeležbo našega velikega

nagradnega natečaja,

čigar podrobnosti bomo o pravem času priobčili. — Pazite na našo prihodnjo številko! Opozorite nanjo svoje znanke!

HUMOR

Današnja mladina

Profesor razlaga učencem klasične umetnosti.

Potem da na kateder starinski kip. Posnetek Venere z otoka Mila.

„Bučar, kaj vidiš na kipu lepega?“

Bučar premišluje.

„Noge.“

Profesor je divji.

„Tako pred vrata, packa.“

Bučar gre ven.

„Mrak, kaj je na kipu lepega?“

Mrak premišlja.

„Prsa.“

Profesor se kuha od jeze.

„Ven, pred vrata, prasec.“

Mrak gre ven.

„Trdoglav, kaj je najlepše na tem kipu?“

Trdoglav resno gleda kip. Skomigne z ramen. Odkima z glavo. Potem vstane in gre brez besed pred vrata.

Tehten izgovor

Sodnik: „Že pred letom dni sem vas obsodil zaradi tatvine plašča — in zdaj ste spet tu!“

Tat: „Kaj hočete, gospod sodnik — blago je dan današnji strašno slabo in delj ko eno leto ne drži!“

Zlobno

Nande drvi z avtom skozi vas in nenadoma zaide med čredo živine. Nesreča nanese, da povozi velikega bika.

„Žival bom seveda nadomestil,“ se opraviči gospodarju.

Ta pa ga prezirljivo premeri od nog do glave in zagodruja:

„Kako pa si to predstavljate?“

Že ve, čemu mu je dal

Gospa Kozamurnica se jezi.

„Kako si mogel dati natakcarju dvajset dinarjev napitnine?“

„Ali nisi videla, kako krasen kožuh mi je oblekel?“

Razume šalo

Gospod: „Kaj bi rekli, če bi vam namestu miloščine ponudil dela?“

Berač: „O, gospod, saj razmem šalo!“

Poceni

„Koliko vas je stala ura?“

„Samo štiri mesece.“

„Mož, to je pa poceni.“

Od srca

Sodnik: „Obsojeni ste na do-smrtno ječo. Ali ste razumeli?“

Obsojenec: „Da — Bog vam ti-sočkrat povrni!“

O jej!

Graščak pokliče svojega hlapca in ga trdo prime:

„Čul sem, da se po vasi dosti žaljivega o meni govori. Ali je to res?“

„Da, gospod graščak.“

„In kdo tako govori?“

„Občinski tajnik iz sosednje vasi je rekel, da ste velik osel in da vam to lahko tudi pismeno dá.“

„Kaj, to ti je rekel? In kaj si mu odgovoril?“

„Rekel sem mu, da ni treba nič pismenega... da mu na besedo ver-jamem.“

Tako poceni pa ne gre!

Igralec Hans Albers gre nekoč z lepo mlado damo v neko berlinsko kavarno in naroči zase konjak, za damo pa skodelico kave. Lepa da-ma prekriža noge in se zasmije:

„Pa si vendar ne domišljate, da me boste osvojili s skodelico kave?“

„Prosim za damo dve skodelici kave,“ naroči Albers.

Nežni soprog

Mož svoji ženi ob ognjeniku:

„Ne hodi preblizu. Če te vidi, začne bruhati.“

Za vse je poraben

Moric je bil v mladosti vzor splošnega znanja. Nekoč se je ponudil bančnemu ravnatelju za privatnega tajnika. „Hm,“ mu reče ravnatelj, „ne vem, ali boste pravi za ta poklic. Poskusimo. Pogoj je, da boste morali vse vedeti in znali odgovoriti na vsa vprašanja, ki vam jih zastavim.“

Moric obljubi vraga in pol.

Nekaj dni nato se ravnatelju mudi.

„Drevi se moram odpeljati v Ljubljano.“

„Prosim,“ pravi Moric, „vlak odhaja ob 14.50 in ob 18. uri ste v Ljubljani.“

„Potem bi lahko šel ob osmih v opero.“

„Da. Igrajo ‚Smrt v svetilniku‘. Glavno vlogo poje Mina Fina. Takoj naročim telefonsko dva ložna sedeža. Po 40 dinarjev so.“

„Dobro ste uganili,“ ga pohvali ravnatelj. „Seveda bi šel z ženo. Kje pa je?“

„Z avtom se je odpeljala na izlet. Rekla je, da se vrne ob eni.“

„Zdaj pa je že pol dveh,“ se začudi ravnatelj in pogleda na uro. „Kaj, če ji ni prišlo slabo?“

„Šele čez enajst dni,“ odvrne na-glo Moric.

Kazen

„Včeraj sem svojemu dekletu od-kril vse svoje grehe.“

„No, in?“

„Nič ni pomagalo. Drugi teden je poroka.“

Strupeno

Janeza so povabili na kosilo. Ko so ga vprašali, kako je bilo, je po-vedal takole:

„Če bi bila juha tako topla kakor vino, vino tako staro kakor je bila gos, in gos tako debela kakor je bila gospa, potem bi bilo iz-vrstno.“

Zanesljivo znamenje

„Že veš, da me bo Mirko vzel?“

„Kaj te je že prosil za roko?“

„Tisto ne! Toda pri očetu si ne-prestano izposojuje denar, matere pa žive ne more videti!“

Urejuje Boris Rihteršič

Življenjepis filmskih igralcev

Včasih čitamo življenjepise filmskih igralcev, ki so prav lepi in zanimivi, le škoda, da niso resnični. Kaj se je n. pr. zadnjič dogodilo Theu Shallu?

Po filmu „Magija zapada“ je hotelo neko uredništvo prinesiti njegovo biografijo.

Reporter je šel k njemu in ga povprašal po vsem, kar je v zvezi z njegovim življenjem, potem je vso stvar lepo napisal in poslal v Newyork svojemu listu. Drugi dan so mu sporočili, da človek, o katerem je pisal, ni Theo Shall. Razen tega so ga prijazno opozorili, naj drugič ne napiše več biografije po svoji domišljiji, ker list ne potrebuje izmišljotin. Mladi časnikar je šel še enkrat k igralcu, in poslal svojemu listu prav tak življenjepis kakor prvič. Nekaj dni nato je uredništvo poslalo v Hollywood novega dopisnika, to pot mlado gospodično, ki je tudi šla k Theu Shallu. Napisala je o tem mično zgodbo, zelo podobno obema člankoma, ki ju je uredništvo že prej dobilo. Gospod urednik je besnel. Drugi dan pa je priobčil življenjepis, ki je bil malo drugačen od onih, ki jih je uredništvo dobilo iz Hollywooda. Bila je zelo ganljiva in sentimentalna povest o fantu, ki je kot siromak prišel v Hollywood, da napravi karijero, in se je moral dolgo časa boriti za kruh, dokler ga ni končno odkrila neka igralka plemenitega srca...

Mislil, da ni treba omeniti, da je bila ta povest izmišljena od prve do zadnje besede.

In kaj je temu vzrok? Občinstvo, ki se zanima za film, zahteva takih povesti in uredniku tistega lista ni kazalo drugega, kakor da je sam napisal intervju, čeprav Thea Shalla sploh še ni nikdar videl.

Nekaj Hollywooda

Napisala Gertrud Wiethake-Mueller

V Ameriki rase vse v ogromnih dimenzijah, saj se Američani nikdar niso marali ukvarjati z malenkostmi. Posebno Newyork je čisto „megalomanski“.

Kar je postal s svojimi številnimi predmestji največje mesto sveta, mislijo njegovi prebivalci, da morajo imeti vse največje na svetu. Tako so najprej dobili največjo postajo, največje nebotičnike, največji viseči most, največji spomenik, največje gledališče, največjo podzemeljsko železnico, največje trgo-

vine, največje pristanišče, največje število avtomobilov, največje število banditov in največje tolpe tiho-tapcev opojnih pijač.

Kako pa bi zastrmeli, če bi kdaj od daleč pogledali v Hollywood. Namestu razsipe kolonije igralcev, kakor si oni mislijo, bi našli tam naselbino delavnih ljudi, ki imajo le eno željo, da bi mogli živeti kolikor mogoče sami zase. Našli bi v Hollywoodu ljudi, ki si žele samo tega, da bi se v soboto popoldne lahko odpeljali daleč ven od kraja, kjer morajo delati.

In še tam ti ljudje nimajo miru. Časnikarji jih nadlegujejo z vseh strani, kajti listi vedo, kaj dolgujejo občinstvu. Občinstvo je pohlepno, hoče vesti in samo vesti. In hoče škandalov. Teh se morajo igralci najbolj bati, kajti javen škandal pomeni zanje slovo od filma.

Naslednje skromne želje, ki jih je pisateljica teh vrstic čula mimogrede pri obisku Paramountovih ateljejev, prav dobro slikajo resnični Hollywood.

Clive Brook: „Kamen bi mi padel s srca, če bi lastniki motornih koles, ki drve po Losangelesu včasih pozabili zjutraj dirkati mimo moje hiše, da bi lahko brez skrbi brodil po svojem plavalnem basenu, ne da bi se mi bilo treba bati, da me ne ogleduje prav od blizu najmanj pol tuceta daljnogledov.“

Kay Francis je čisto obupala. Išče služkinjo, ki bi se znala ukvarjati z njenimi štirimi ljubčki, štirimi ovčarji.

Garry Cooper bi se rad naučil igrati kitaro. Toda zdaj se šele uči.

Skeets Gallagher, Paramountov komik, si želi samo tega, da bi vrag vzel vse zvočnike na svetu.

Ali verjamete?

Greta Garbo ima originalne trepalnice.

D. W. Griffith je nekoč rekel Normi Shearer, da ni filmski tip.

Buster Keaton se rajši in več smeje od kogarkoli drugega v Hollywoodu.

HARRY CAREY "TRADER HORN"

Foto aparate in potrebščine

dobite v največji izbiri v

Drogeriji „Adrija“

Mr. Ph. S. Borčič

Ljubljana, Šelenburgova ulica 1

Telefon št. 34-01

Zahtevajte cenik!

Wallace Beery je nekoč treniral slone in režiral japonske filme.

John Gilbert je nekoč igral cowboyske vloge.

Johnny Mc Brown igra mandolino.

Pri snemanju zvočnih filmov zvoka ne filmajo v tistih prostorih kakor prizore.

Reginald Denny je bil nekoč boksar.

Adolphe Menjou ne mara večernih oblek.

Lon Chaney še zmeraj dobiva pisma od svojih oboževalcev, čeprav bo že leto okoli, kar je umrl.

Jean Hersholt je doslej igral v 170 filmih.

Ramon Navarro ima 14 bratov in sester.

Grace Moore je bila baptistična misijonarka.

Svetlo vijoličasta barva se na platnu vidi bela. Zato igralka ne nosijo belih ovratnic, ampak vijoličaste.

FILMSKA VPRAŠANJA

1. Katera igralka igra glavno vlogo v filmu „Kongres pleše“?

2. Kdo režira film „Sin maha-radže“?

3. Kje je zdaj angažirana Jeanette MacDonald?

4. Kateri igralec igra glavno vlogo v filmu „Srca v megli“?

5. Pri kateri družbi igra Mary Brian?

Rešitve teh vprašanj sprejemamo šest dni po izidu lista. Za nagrade razpisujemo

20 VELIKIH FILMSKIH FOTOGRAFIJ,

ki jih razdelimo med deset reševalcev.

Rešitve vprašanj iz 24. številke so: 1. „Harold dobro se drži“, 2. Claudette Colbert, 3. Maurice Chevalier, 4. Pri MGMu, 5. Alice Hunter. Nagrade je žreb določil takole:

5 slik: Smerkolj Marjana, Mari-bor;

4 slike: Šimanek Vanda, Ljubljana;

3 slike: Cerar Anton, Grm;

2 slike: Zorič Lyda, Ljubljana;

po eno sliko: Bergant Franc, Kokra; Kranjčič Roza, Guštanj; Rolke Ivan, Ptuj; Dežman Milka, Ljubljana; Smodej Zvonko, Dol; Sešel Jakob, Slovenjgradec.

Doma, v družini

Za krog, ki naj se lepo poda,
so potrebne te mere:

1. dolžina hrbta od začetka vratu pa do naravnega života!
 2. širina hrbta od začetka lehti do druge lehti;
 3. obseg vratu spodaj;
 4. obseg prs, meri se okoli gornjega dela telesa, kjer so najširša;
 5. obseg života;
 6. obseg kolkov 15 cm pod životom;
 7. širina gornjega dela prs od začetka lehti do druge lehti, meri se 4 cm pod začetkom vratu;
 8. dolžina prednjega života od začetka vratu do života;
 9. višina tilnika, od tilnika do života, spredaj;
 10. višina pleč, meri se od srede života zadaj čez pazduho do srede života spredaj;
 11. dolžina nadlehti zunaj do komolca;
 12. dolžina podlehti od komolca do zapestja;
 13. notranja dolžina lehti;
 14. obseg nadlehti;
 15. obseg podlehti;
 16. dolžina krila spredaj;
 17. dolžina krila zadaj.
- Meriti ne smeš ohlapno, nego moraš paziti, da se mere tesno prilegajo, tudi pri plaščih itd. Ko meriš, se torej ravnaj po telesu, ne pa po dotični obleki.

„Regina“.

Dr. Oetker-jeva jedilna želatina.

Najbolj osvežujočim predjedem in desertom pripadajo brez dvoma z jedilno želatino pripravljene kisle in sladke jedi. Da te jedi še niso uvedene v vsaki kuhinji, vzrok temu je predvsem pač neustajljiva sitnost njih priprave, ki je združena z uporabo listnate želatine in vizjega mehurja.

Menim zato, da storim marsikateri gospodinjici uslugo, če dajem s svojo želatino „Regina“ (belo ali rdečo) v obliki praha na tržišče sredstvo, ki pomeni napram doslej običajni listnati želatini velik napredek.

Pri porabi Dr. Oetker-jeve želatine „Regina“ odpade neprijetno in zamudno namakanje, ker se v vroči vodi raztopi jako lahko in hitro.

Dr. Oetker-jeva želatina „Regina“ se ne sme kuhati, ampak samo raztopiti v vroči tekočini, ker dobi sicer limast okus.

Dr. Oetker-jeva želatina „Regina“ se lahko porablja za vse ribje, mesne in druge hladetnine kakor tudi za sadne želeje; pri tem pa smatraj za načelo, da je treba vzeti za pol litra tekočine 1 zavojček Dr. Oetker-jeve želatine „Regina“.

Jako umestno je dalje, da se pusti raztopljena želatina pred napolnjenjem modla za hladetino ali žele še 15 minut stati ter da se nato še enkrat premeša. Na ta način izostane popolnoma, tudi če so kreme dalje časa stale, izločevanje posameznih sestavin.

Pri jedeh, ki se pripravljajo mrzlo, kakor tudi pri mlečnih jedeh je neobhodno potrebno, da se želatina raztopi posebej v pol skodelice vroče vode.

Gotovo jed je treba tako dolgo pustiti v mrzlem prostoru, dokler ne postane trda, poleti torej najbolje v ledeni omari ali v mrzli vodi v kleti, po zimi pa v čumnati.

Porabni nasveti

Polže preženeš iz kleti, če več dni po vrsti natreseš negašenega apna.

Papir postane nezgorljiv, če ga dvakrat vtakneš v močno galunovo raztopino.

Terpentinovo milo
štedi Vaše perilo!

Blagovna znamka

„Svetla glava“

se je obnesla. — Med tisoči znamk, ki se priglašajo vsako leto, pač ni nobena postala znana kakor ta. Radi pozornosti, ki jo vzbuja slika, in radi globokega svojega pomena je postal znak nepozaben.

„Znamka Oetker“ jamči za najboljšo kvaliteto po najnižjih cenah in radi tega načela so

Dr. Oetker-jev pecilni prašek
Dr. Oetker-jev vanilinov prašek
Dr. Oetker-jev prašek za pudinge itd. tako močno razširjeni.

Leino se proda mnogo milijonov zavojčkov, ki pomagajo „prosvitlenim“ gospodinjam postaviti v kratkem času na mizo tečne jedi. Marsikatera ura se je prihranila, mnoge nevolje radi slabega kipeja močnikov je izostalo.

Otroci se veselijo, če speče mati Oetkerjev šartelj, in v otroški sobi ni ničesar boljšega, nego je Oetker-jev puding s svežim ali vkuhanim sadjem ali s sadnim sokom.

Pri nakupu pozor na to, da se dobe prístni Dr. Oetker-jevi fabrikati, ker se čisto ponujajo manj vredni posnetki.

Dr. Oetker-jev vanilinov sladkor je najboljša začimba

za mlečne in močnate jedi,
pudinge in spenjeno smetano,
kakao in čaj,
šartlje, torte in pecivo,
lajčni konjak.

Zavojček odgovarja dvema ali trem strokom dobre vanilije.

Ako se pomeša $\frac{1}{2}$ zavojčka Dr. Oetker-jevega izbranega vanilinovnega sladkorja z 1 kg finega sladkorja in se dasta 1 do 2 lažni žlici te mešanice v skodelico čaja, tedaj se dobi aromatična, okusna pijača.

Dr. Oetker-jevi recepti za kuhinjo in hišo

prinašajo izbirno izvrstnih predpisov za pravo enostavnih, boljših, finih in rafiniranih močnatih jedi, šartlje, peciva, torti, t. d.

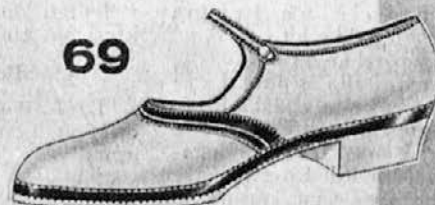
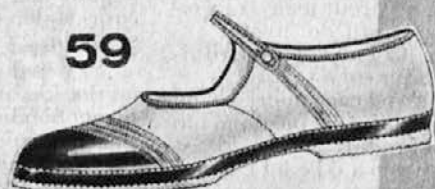
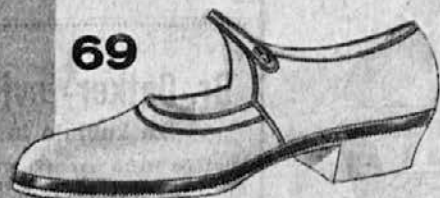
Za vsako obitelj so največje važnosti, ker najdejo po njih sestavljena jedila radi svoje enostavne priprave, svojega odličnega okusa in svoje lahke prebavljivosti povsod in vedno pohvalo gospodinji — tudi onih, ki stavilo večje zahteve — in ker je, kakor je pokazala izkušnja, vsako ponesrečenje tudi pri začetnicah izključeno.

Oetker-jevo knjigo dobite zastoj pri Vašem trgovcu; ako ne, pišite naravnost na tovarno

DR. OETKER, MARIBOR.

Kupon 26 film

Za solnčne dni

Rata